Uzasadnienie

wniosku o stwierdzenie, że postanowienia Zalecenia Nr 157 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącego zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego są już stosowane w PRL, z wyjątkiem postanowień części VIII ustęp 32 punkt 2, ustępy 34, 36 i 37 punkty 2 i 3, ustęp 38 punkt 2, ustęp 39 punkt 2 i części X ustęp 56, których wykonanie jest niecelowe w danym czasie w PRL.

Zalecenie Nr 157 zostało przyjęte dnia 21 czerwca 1977 r. na 63 sesji Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie.

Stanowi ono uzupełnienie i rozwinięcie postanowień zawartych w Konwencji Nr 149 dotyczącej zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego, z 1977, którą przedkłada się Radzie Państwa z wnioskiem o ratyfikację.

Zalecenie ma zastosowanie do wszystkich kategorii osób, które świadczą opiekę i usługi pielęgniarskie.

Zalecenie formułuje szczegółowe zasady dotyczące:

- polityki, jaką należy opracować i stosować w odniesieniu do usług pielęgniarskich i personelu pielęgniarskiego /część II/,
- nauczania i szkolenia zawodowego /część III/,
- warunków uprawniających do wykonywania zawodu pielęgniarskiego /część IV/,
- współudziału personelu pielęgniarskiego w planowaniu usług pielęgniarskich oraz w sprawach dotyczących polityki zatrudnienia i zawodu /część V/,
- środków, jakie należy podejmować dla celów [illegible] wego /część VI/.

- wynagrodzenia /część VII/,
- czasu pracy i odpoczynku /część VIII/,
- ochrony zdrowia /część IX/,
- zabezpieczenia społecznego /część X/,
- środków umożliwiających zatrudnianie personelu pielęgniarskiego dorywczo lub w niepełnym wymiarze godzin /część XI/,
- studentów, przygotowujących się do zawodu pielęgniarskiego /część XII/,

  współpracy międzynarodowej /część XIII/,
- metod praktycznego stosowania postanowień Zalecenia /część XIV/.

Ogólne postanowienia Zalecenia Nr 157 są zbieżne z polityką PRL w zakresie usług pielęgniarskich, zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego.

Ustawowe unormowanie ogólnych warunków zatrudnienia i warunków pracy, usług socjalnych, ochrony zdrowia oraz zabezpieczenia społecznego personelu pielęgniarskiego zawierają powszechnie obowiązujące przepisy, a w szczególności kodeks pracy oraz wydane na jego podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy o ubezpieczeniu społecznym. Przy równym z ogółem zatrudnionych statusie pracowniczym personelu pielęgniarskiego, do służby zdrowia stosuje się również przepisy dotyczące wyłącznie tej kategorii pracowników, które uwzględniają specyfikę zawodów wykonywanych w obrębie tej służby, a w szczególności przepisy zawarte w ustawie z dnia 21 lutego 1935 r. o pielęgniarstwie /Dz. U. nr 27, poz. 199/ oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia /Dz. U. nr 51, poz. 326/.

Przepisy ogólnie obowiązujące oraz przepisy szczegółowe zapewniają realizację postanowień Zalecenia Nr 157, z wyjątkiem następujących postanowień:

- ustępu 32 punkt 2, który przewiduje skrócenie czasu pracy personelu pielęgniarskiego do 40 godzin tygodniowo, podczas gdy w Polsce nie przewiduje się w najbliższej przyszłości skrócenia czasu pracy pielęgniarek do tego wymiaru;

- ustępu 34, który stanowi o zapewnieniu personelowi pielęgniarskiemu przerw dla umożliwienia odpoczynku /obok przerw w celu spożycia posiłków/, wliczanych do normalnego tygodniowego czasu pracy;

- ustępu 36 i 38 punkt 2, które przewidują prawo do odpoczynku tygodniowego w wymiarze 48 lub 36 kolejnych godzin, a także prawo do nieprzerwanego odpoczynku w wymiarze dwunastu godzin pomiędzy dwoma zmianami, a w Polsce czas pracy pielęgniarek wynika z czterotygodniowego harmonogramu pracy, w którym nie przewiduje się tego rodzaju rozwiązań w zakresie odpoczynku,

- ustępu 37 punkty 2 i 3, stanowiących o podwyższeniu stawki płac za pracę w dni świąteczne oraz w godzinach niedogodnych, a w naszych warunkach praca w dni świąteczne oraz w godzinach niedogodnych nie jest rekompensowana podwyższoną stawką, chyba, że jest wykonywana w godzinach nadliczbowych;

- ustępu 39 punkt 2, który postuluje ustanowienie dla personelu pielęgniarskiego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze co najmniej czterech tygodni w roku, podczas gdy w Polsce wymiar nominalny urlopu wypoczynkowego po 1 roku pracy wynosi 14 dni roboczych;

- ustępu 56, który stanowi o uznaniu za chorobę zawodową każdej choroby nabytej przez personel pielęgniarski z tytułu swojej pracy, a w Polsce nie ma odrębnego wykazu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy pielęgniarek.

Należy dodać, że w najbliższej przyszłości nie przewiduje się zmiany przepisów krajowych w omawianym wyżej zakresie.

W związku z tym proponuje się przyjęcie wniosku o stwierdzenie, że postanowienia Zalecenia Nr 157 są już stosowane w PRL, z wyjątkiem postanowień części VIII ustęp 32 punkt 2, ustępy 34, 36 i 37 punkty 2 i 3, ustęp 38 punkt 2, ustęp 39 punkt 2 i części X ustęp 56, których wykonanie jest niecelowe w danym czasie w PRL.

Opracował:

R. Karwański
Dyrektor Departamentu
Współpracy z Zagranicą
w Ministerstwie Pracy, Płac
i Spraw Socjalnych

Akceptował:

L. Obodowski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy, Płac
i Spraw Socjalnych

Konwencja nr 149 w sprawie zatrudnienia oraz warunków pracy i życia personelu pielęgniarskiego
została ratyfikowana 9-X-1980 r.
(Dz. U. nr 2/81)